

A woman in a historical dress stands in a field, looking to the right. She is wearing a cream-colored dress with floral embroidery and puffed sleeves. In the background, there is a large, two-story brick house with a green roof and many windows, surrounded by trees and a green lawn. The sky is blue with white clouds.

PANI
TALL ACRU

ROMÁN

LAURA
FRANTZ

PANI
TALL ACRU

A decorative flourish consisting of symmetrical, swirling lines that form a central diamond shape with smaller curls extending outwards.

PANI
TALL ACRU

ROMÁN

LAURA
FRANTZ

Copyright © 2015 by Laura Frantz

Originally published in English under the title *The Mistress of Tall Acre*,
a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.
All rights reserved.

Design obálky © Design Source Creative Services
Fotografia autorky © Kristin N. Johnson Photography

V tomto preklade boli použité citácie z týchto zdrojov:
mojabliblia.sk ekumenický preklad

Všetky práva vyhradené. Bez predchádzajúceho písomného povolenia
vydavateľa nesmie byť žiadna časť publikácie reprodukováaná, uložená
do vyhľadávacieho systému ani prenášaná v žiadnej forme ani žiadnym
spôsobom – napríklad elektronicky, kopírovaním, nahrávaním.
Výnimkou sú krátke citácie recenzií v tlačenej podobe.

Slovenské vydanie:
Copyright © i527.net, s. r. o., 2024
www.i527.net

ISBN 978-80-8249-147-3

Ostrovu Mull,
kde sa zrodil tento príbeh,
a riekam živej vody,
ktoré som tam našla

Kto má toto všetko dané,
jeho dni sú požehnané.
Pekný statok čestne tvoj,
čo nežiada žiaden znoj,
veselý žart, čo máš rád,
v izbe nikdy žiaden čad,
sily celý vodopád.
Tichá žena, tichý duch,
telo, myseľ, žiaden vzruch,
prostý život, blízkych kruh,
dobré jedlo, vzpruha vzprúh,
radosť, hoc aj pitia niet,
šťastná myseľ bez súžieb,
každú noc vždy tvrdo spíš
a iný byť netúžiš.
Toho, kto to získa si,
smrť neláka, nedesí.

Skutočné šťastie, autor neznámy
Báseň zahrnutá v detskej písanke
Georgea Washingtona

I

Navzájom sa zaväzujeme svojimi životmi, svojím
majetkom a posvätnou úctou.*

DEKLARÁCIA NEZÁVISLOSTI

Dnes, 8. augusta 1778, sa bez ťažkostí narodilo dieťa...

Nie, bez ťažkostí veru nie. Ani zďaleka.

*... Anne Howardovej Ogilvyovej a Seamusovi Michaelovi
Ogilvymu zo sídla Tall Acre v roanskom okrese vo Virgínii.*

Seamus položil brko, mozolnatými rukami si prehrabol roz-
pustené vlasy a sledoval, ako zatúlaná kvapka atramentu vsakuje
do zjazvenej dosky stola. Keď sa mu dych upokojil, znovu vzal
brko a písal ďalej, akoby čas stál proti nemu.

Novorodenec dostal meno...

* Základné dokumenty americkej demokracie. Zost. Melvin I. Urofsky.
Washington: Informačná agentúra Spojených štátov, 2002.

Výrazný škrabot hrotu na krehkej stránke rodinnej Biblie prerušilo klopanie na dvere jeho pracovne. Prišla mu slúžka povedať, že sa konečne môže pozrieť na svoje prvorodené dieťa? Alebo že jeho manželka je mŕtva? Alebo že zomreli obaja?

Seamus odpovedal roztraseným hlasom, no vo dverách sa zjavil doktor Spurlock a dôkladne za sebou zatvoril.

„Môžem s vami hovoriť, pán generál?“ Keď zbadal Seamusov napätý výraz, pousmial sa. „Len pokoj, človeče, pokoj. Nie som predsa pohrebník.“

Seamus sa pozviechal na nohy a vyšiel spoza stola.

„Hodili by sa mi aspoň nejaké novinky a pohárik madeiry.“

Prešiel k neďalekej skrinke a nalial do dvoch krištáľových pohárov. Letný pokoj práve v tej chvíli preťal nárek novorodenca, ostrý a sladký ako vtáčí spev.

„Ide o Anne,“ začal Spurlock opatrným tónom.

Seamus mu podal pohár. Doktor vyzeral po siahodlhom trápení vyčerpane – strieborné vlasy mu stáli, okuliare mal nakrivo, nehovoriac o jeho veste. Seamus si bol istý, že po noci stráve nej v pracovni je jeho vzhľad rovnako neupravený.

„Nemusím vám hovoriť, že pôrod bol naozaj neľahký. Tolko ste chodili tam a späť, že ste v podlahe takmer vyšliapali cestičku.“ Spurlock ho pozoroval zakaleným, ospravedľujúcim pohľadom. „Vaša manželka je veľmi zoslabnutá. Dieťa je poriadne veľké a vybralo si na nej svoju daň. Anne má útlú postavu a stále silno krváca.“

Krv. Zranenia. Život a smrť. Seamus bol na ne zvyknutý. Boli neodmysliteľnou súčasťou vojenského života. Pôrod bol v istom veľmi skutočnom zmysle bitkou. „Verím, že sa postupom času zotaví.“

Spurlock sa zamračil. „Pôrodná baba – pani Menziesová – o ňu v jednej chvíli takmer prišla. Keby nebolo jej duchaprítomnosti a mojich klieští, tento rozhovor by sa niesol v úplne inom

duchu.“ Zložil si okuliare a začal si ich čistiť vreckovkou. „Aby som však prešiel na veselšiu nôtu, z Williamsburgu príde sestra vašej manželky a bude sa o ňu starať. Aj keď ma znepokojuje, že sa do služby vraciate tak skoro.“

„Dostal som rozkazy,“ odpovedal Seamus s pocitom viny. „Generál Washington chce, aby som bol ráno v čase budíčka späť.“ Popravde, aby sa do tábora dostal v určenú hodinu, bude musieť cválať celú noc.

„Nemám obavy len o vašu manželku, ale aj o vás, pán generál. Stačí sa na vás pozrieť a hneď vidím, že aj vy máte podryté zdravie.“

Seamus vystrel pleciami. „To je len únava z vojny, nič viac.“

„Hovoríte ako skutočný vojak.“ Spurlock sa uprene zadíval na otvorené okno. „Nuž dobre, budem hovoriť jasne a stručne. Vaša manželka sa bude zotavovať dlhý čas. Odjakživa bola trochu krehká – ako pravá žena z vyššej spoločnosti. A hoci sa vám to bude počúvať ťažko, musím vám povedať, že ak by rodila znovu, jej život by bol ohrozený. Pani Menziesová so mnou súhlasí.“

Ak by rodila znovu... a prvý pôrod ledva prežila. Slová Seamusovi vírili v hlave, no vôbec nedávali zmysel. Keď si spomenul na madeiru, odpil si a počúval, ako mu doktor vysvetľuje ženské záležitosti, o ktorých nevedel. O ktorých nechcel vedieť. Pod golierom uniformy sa mu z nich rozlievala horúčava, ktorá nemala s vlhkosťou virgínskeho popoludnia nič spoločné.

„Pravdaže, muži – manželia – majú isté potreby a isté práva, ak to tak môžem nazvať...“ Doktor zo seba slová tisol stále namáhavejšie, a keď detský plač na poschodí dosiahol vrchol, takmer ho nebolo počuť.

„Viac hovoriť nemusíte,“ odvetil Seamus. Spurlockovo varovanie bolo jasné ako letný deň. Všetky manželské intímnosti sa skončili. „V tejto chvíli sa zdá, že budem až do konca vojny preč.“ Jeho vonkajší pokoj bol v rozpore s búrkou, ktorá začínala

zúriť v jeho vnútri. „Ja nebudem... teda, nebudeme mať príležitosť...“ Civel si na čižmy. „Rozumiem.“

Spurlock prikývol a dopil madeiru. „Vedel som, že to prijmete ako dôstojník a džentlmen. Ak ste pripravený, manželka by vám rada predstavila vaše prvorodené dieťa.“

Prvorodené. Posledné. A navyše to je mocná dcéra.

Po dlhom čase strávenom mimo domova mu spálňa pripadala cudzia. Keď vstúpil do elegantnej zeleno-zlatej miestnosti, vrátili sa mu nechcené a nevhodné spomienky – prívál vášnivých chvíľ, ktoré sa začali v ich svadobnú noc. Williamsburskú krásku si vzal za ženu v predvečer vojny a svoju dcéru počali o tri roky neskôr počas chvatnej návštevy. Seamus si tie okamihy ledva pamätal. Vojna mu také sentimentálne predstavy vyhnala z hlavy a nahradila ich zápachom dymu a pušného prachu.

Aby zmenil smer svojich myšlienok, zadíval sa na otvorenú skrinku v kúte, kde mali uložené lieky, na dva ušiaky a čajový stolík pred vychladnutým kozubom. Napokon obrátil zrak k posteli s vyšívacími obliečkami.

„Seamus.“ Anne sa opierala o kopy páperových vankúšov a vyzerala vyčerpane, no víťazoslávne. „Poď sa zoznámiť so svojou dcérou.“

Ako kráčal, ostrohy mu škriabali po podlahe z borovicového dreva. Potom prešiel na honosný pokrovec a čo najopatrnejšie si sadol na kraj postele s baldachýnom. Po doktorových nevtáňých slovách mu odjakživa krehká Anne pripadala ako zo skla. Ak sa jej niečo stalo, na vine bol on so svojím metrom osemdesiat a hmotnosťou sto kíľ.

Keď mu do náručia uložila novorodenca, hrdlo sa mu stiahlo, až takmer nevládal prehovoriť. Spod prikrývky trčala drobná

rúčka a buclatá tvárička červená a okrúhla ako jablčko. Seamus sťažka prehltoľ. „Je... nádherná.“

V Anniných očiach sa rozhorela akási clivota. „Aj keď si to nikdy nepovedal, dúfal si, že budeme mať chlapca.“

Zľahka a ľahostajne pokrčil plecami. „Vojaci vždy chcú synov.“
„Veď ich aj budeme mať, keď Boh dá. Len čo sa zotavím...“

Jej úprimné slová ho pálili v srdci. Takže Spurlock jej nič nepovedal a nechal to naňho. Nuž, on jej to teraz hovoriť nebude. Nech zostane ich sen o veľkej rodine ešte chvíľu neporušený.

Na lúbeznej tvári sa jej zjavil naliehavý výraz. „Aké jej dáme meno?“

Hrdosť a očakávanie v jej očiach v ňom zdvihli vlnu hanby. Nemienil sa priznať, že uvažoval len o mužských menách a nad dievčatami sa ktovieako nezamýšľal. Dokonca aj jeho muži hádali chlapca a okolo táborového ohňa uzatvárali odvážne stávky, až kým neodcváľal domov, aby sám zistil odpoveď.

„Meno...“ Sklonil hlavu a nosom prešiel dieťaťu po ušku, hebkom krku a jemných tmavých vlásokoch. Rozhodol sa rýchlo. Bol zvyknutý rozmýšľať za pochodu. Ako Washingtonov čerstvo vymenovaný generálmajor mal sotva na výber. „Čo tak Liliás Catherine?“

„Po našich matkách?“ V Anniných očiach zažiarilo prekvapenie. „Pravdaže. Je dokonalé.“

Seamus zaváhal a zadíval sa dcérke do tváričky, akoby tam hľadal odpovede. Pripadala mu príliš malá na to, aby mala také ťažké meno. „Budeme ju volať Lily Cate.“

Anne prikývla a klesla späť na vankúše. Tvár mala takú bledú, že jej videl modré žily pod kožou.

„Uľavilo sa mi. Nechcela som, aby si odišiel a nevedel, ako sa volá.“

Usmial sa. „Vezmem ju a ty si pár hodín pospi. Doktor Spurlock vravel, že zatiaľ hladná nebude a...“ Zhlboka sa nadýchol

a snažil sa potlačiť smútok z toho, že musí odísť. „Neviem, kedy sa vrátim.“ Nenútené slová boli ďalším klamstvom. Seamus nevedel, či sa vráti.

Anne naňho hľadela orieškovými očami. „Aké je to na bojisku?“

Tá otázka ním otriasla. Anne sa ho na to pýtala len zriedka. Krátke spoločné chvíle boli príliš vzácne na to, aby ich márnili melancholickými rečami.

„Je to zvláštna vojna. Cvičíme. Vyčkávame. Bojujeme a ustupujeme.“ Nepovie jej, že sa neodvratne blíži najväčšia bitka jeho života ani že americké jednotky sú slabé – živoriace a zmietané chorobami – a s Clintonovými červenokabátnikmi sa nedajú ani porovnať. Opatrne, aby neublížil teplému uzlíčku vo svojom náručí, sa predklonil a nežne ju pobožkal na líce. „Idem dole – predstavím slečnu Lily Cate všetkým v dome.“

Anne zívajúc venovala dieťaťu posledný dlhý pohľad, no oči už mala napoly zavreté. Seamus zišiel po širokom zatočenom schodisku za služobníctvom, ktoré bolo od úsvitu ako na ihlách. Pôrod bol – ako ho Spurlock nazval? – brutálny. Jeho ľudia si zaslúžili bábätko aspoň vidieť. Vo vstupnej hale sa pôrodná babica spolu so svojou dcérou pripravovala na odchod.

„Pani Menziesová, skôr než pôjdete, vyrovnám sa s vami.“ Preskočil zrakom z babice na jej dcéru. Obe vyzerali oveľa upravenejšie než doktor.

„Hrdina revolúcie platiť nemusí, pán generál.“ Pani Menziesová si natiahla rukavice a venovala mu svoj zvyčajný uhladený a pokojný úsmev, ktorý mu pripomenul, že to nie je len taká hocijaká babica.

„Ďakujem, že ste zavolali Spurlocka, keď už bola situácia... neutržateľná,“ odpovedal.

„Za to môžete poďakovať mojej dcére, pán generál. Má rýchle nohy a zanedlho aj z nej bude babica, ako sa patrí.“

Seamus venoval Sophie Menziesovej rýchly pohľad. Bola tmavá a obyčajná a na sebe mala rovnaký kvalitný karmínový plášť ako jej matka.

„V tom prípade ďakujem aj vám, slečna Menziesová,“ oslovil ju.

Usmiala sa naňho a modré oči obrátila k dieťaťu v jeho náručí. „Už ste jej dali meno, pán generál?“

„Áno, bude sa volať Lily Cate.“

Nadšenie v jej tvári mu pripadalo ako potvrdenie, že sa rozhodli správne. „Krásne a zapamätateľné,“ odvetila s matkinou rozvahou a náznakom otcovho škótskeho prízvuku. „Želám vám aj vašej dcérke príjemný deň.“

Pobrali sa cez predné dvere, zatiaľ čo on vyšiel cez otvorené zadné vráta vedúce k rieke a budovám prislúchajúcim k Tall Acru. Keď sa zjavil, všetok ruch v zaparenej kuchyni na konci tienistej kolonády utíchol.

„Tuším sa vám podarilo znamenité bábätko, pán generál.“ Jeho dlhoročná kuchárka Ruby okamžite odbehla od ohniska, zatiaľ čo ostatní sluhovia sa prizerali. Naklonila sa bližšie a jedným ebenovým prstom pohladila líčko jemné ako lupienok. „Má vaše modré oči a čierne vlasy, no madam vidím v jej peknom nošteku a ústach.“

Na zadnej verande sa potom okolo neho zbehli slúžky a gazdiná, ochkali a hrkúťali ako holuby v holubníku. Keď sa napokon vybral do stajni, hruď sa mu nadúvala od otcovskej pýchy. Po krátkom rozhovore so správcom statku a prvom stretnutí s prvotriednym žriebäťom, ktoré jeho dcéra prespala, sa vrátil do pracovne. Bol z nej načisto uchvátený a nechcel ju pustiť z rúk, preto prešiel k ušiaku.

„Máš ešte len zopár hodín a už si sa mi stihla usadiť v srdci,“ zašepkal rozrušene. „Ale musím ti niečo povedať. Nechcem ťa opustiť. Položil by som za teba život... a ak sa nevrátim, prosím ťa, odpusti mi.“

Pridusené slová však jeho bolesť neutíšili. Jeho dcéra otvorila veľké indigové oči a hľadela naňho, akoby rozumela každej slabike. Seamus pritisol svoje vlhké neoholené líce k jej líčku a vychutnával si jej ľahučký, teplý dych na tvári. Z jej dokonalosti mu až stískalo srdce.

„Dovidenia, Lily Cate Ogilvyová z Tall Acru. Nikdy nezabudni, čo ti tvoj milujúci otec povedal.“

2

OKTÓBER 1783

Ďakujem ti za hojnosť gaštanov, Pane.

Pichľavé klenoty husto pokrývali krehkú októbrovú pôdu ako jesenné listy a čakali len na ňu. Sophie Menziesová – taká hladná, až sa jej krútila hlava – klesla na kolená a začala ich ukladať do rýchlo sa plniaceho košíka. V žalúdku jej nedočkavo škvívalo a hlad jej hlodal od pupka až po chrbticu, kde mala tuho zatiahnutú otrhanú šnurovačku. Ostnaté plody, ktoré zbierala, len nedávno praskli, štekli ju v dlani a priam prosili, aby ich upiekla.

Jej jediným súperom bola veverička, ktorá na ňu nahnevane píšťala.

Sophie na ňu vystrúhala grimasu a oddala sa predstave gaštanového pudingu a čajníkov plných pariaceho sa čaju – nie slabého a mdlého čierneho čaju revolúcie, ale zakázaného hysonu, aký mala najradšej. Za posledných osem rokov jej pomedzi perry neprešla ani jediná kvapka. Ochutná ho ešte niekedy? Čaj jej pripadal ako luxus, aký už nikdy nezažije.

Keď znovu zdvihla zrak, za Tall Acrom zapadalo slnko a zalievalo tehlovú budovu teplou medovozlatou farbou. Starý dom, hrdo stojaci na konci čerešňovej aleje, nevyzeral tak živo už dlhé roky. K jasnej jesennej oblohe sa dvíhali obláčiky sivého dymu a železná brána zdobená špirálovitými vzormi bola dokorán otvorená.

Žeby sa generál Ogilvy vrátil domov?

Jej úvahy ukončilo prasknutie vetvičky. Sophie sa pozviechala na nohy a zvrtila sa. Pred ňou stálo drobné dievčatko v plátenných šatách. Dívalo sa na ňu a prstami zvieralo okraje jemnej kambrikovej zásterky.

Sophie sa usmiala a snažila sa ju zaradiť. „Dobrý deň.“

„Dobrý deň,“ zopakovalo dieťa. „Je tento les váš alebo môj?“

Sophin úsmev pohasol a prebehla zrakom po prehýbajúcom sa plote, ktorý bránil votrelcom vstúpiť na pozemok Ogilvyovcov.

„Myslím, že tamten potok...“ Ukázala na pás prachu a kameňov s vymletými jařekmi, ktorý bol neskoro na jeseň úplne vyschnutý. „... označuje hranicu medzi Three Chimneys a Tall Acrom.“

Dievčatko sklopilo zrak. V peknej zásterke malo uložené ďalšie gařtany. Podišlo k Sophie a vysypalo jej ich do koříka. Keď bolo tak blízko, Sophie odrazu pripadalo povedomé.

Mohla by to byť generálova dcéra, pri ktorej narodení pred rokmi pomáhala matke? Minulosť k nej načiahla ruku a vtiahla ju späť k jemnej žene, ktorá zmučene stonala a takmer pri pôrode zomrela. Sophie skúmala ľúbezné črty dieťaťa a túžila sa dozvedieť jeho meno, aj keď ho vlastne nepotrebovala. Z dievčatka priam kričal jej otec. „Ďakujem, slečna...?“

„Lilias Catherine Ogilvyová.“ Dieťa vystrúhalo poklonu a veľkými očami na ňu hľadalo spod čepčeka s volánikom. „Ale všetci ma volajú Lily Cate. Budem mať šesť rokov.“

* jemná bavlnená alebo ľanová tkanina používaná na bielizeň, košeľe či vreckovky (pozn. prekl.)

Sophie sa usmiala. Ako mohla zabudnúť na také pekné meno?
 „Nuž, slečna Lily Cate, ktorá bude mať šesť rokov, si veľmi láskavá, ale mám tu celú kopu gaštanov. Môžeš si ich zobrať, koľko len chceš.“

„Ó, ja ich len rada zbieram. Ale... vy vyzeráte, že ich potrebujete.“

Sophie si zahryzla do pery, aby zakryla skrúšený úsmev. Ak si jej núdzu všimlo ešte aj dieťa... „Som rada, že ste sa vrátili do Tall Acru. Páči sa mi, že budem mať znovu susedov.“

Lily Cate sa ďalej tvárila vážne. „Pán generál mi vždy vraví, že mám pamätať na dobré spôsoby. Bude ho zaujímať, koho som dnes v lese stretla.“

Duša sa jej od radosti rozospievala... a potom ju bodli výčitky svedomia, že zabudla na zoznámenie. „V tom prípade mu môžeš povedať, že si stretla Sophie Menziesovú z Three Chimneys.“

„Three Chimneys? Bývate tam s mamou a otcom? Ste...“
 V očiach sa jej mihlo znepokojenie. „Prepáčte. Pán generál vraví, že veľa rapocem.“

Sophie si ju obzerala a mala chuť natiahnuť ruku a uhladiť jej tmavú kučierku, čo sa jej uvoľnila spod čepčeka.

„Mne sa tvoje rapotanie páči. U mňa doma je príliš ticho. Vieš, môj otec je v Škótsku.“ Zaváhala, lebo bolesť ju stále neprešla. „A mama je v nebi.“

Lily Cate smutne zvrátila bledú tvár. „Moja tiež.“

Sophie si prevliekla košík cez druhú ruku. Pani Ogilvyová... zomrela? Keď o Anne Ogilvyovej počula naposledy, žila vo Williamsburgu u svojich príbuzných.

„Myslíte, že sú v nebi priateľky? Moja mama a vaša?“

Po láskyplnej otázke sa Sophie ledva ovládla. Zovrela v prstoch gaštan, až kým sa jej pichľavý obal nezabodol do dlane.

„Najlepšie.“

„Možno...“ Lily Cate pôsobila, akoby mala viac než len päť rokov. „Možno by sme mohli byť priateľky aj my dve.“

„Pravdaže.“ Také blízke, aké len môžu byť dvadsaťosemročná žena a päťročné dieťa. Lily Cate sa očividne cítila osamelo. Chýbala jej matka. A bola celá zmätená z muža, ktorého volala „pán generál“. „Čo by si povedala na čajový večierok? Ak si prinesieš bábiku...“

V tej chvíli dievčatko povädlo. „Moja bábika je vo Williamsburgu. Pán generál po mňa prišiel uprostred noci a na koni bolo miesto len pre mňa. Všetko sme nechali tam.“ Vrhla pohľad za seba na Tall Acre a jej malá tvár vyzerala tak rozrušene, až Sophie stislo srdce.

„To je mi ľúto,“ zamrmlala. Čajový večierok jej odrazu pripadal ako hlúpy nápad.

„Radšej pôjdem. Nemá rád, keď ma musí hľadať.“ Lily Cate sa bez rozlúčky otočila a jej pekné topánky pritom vykopli do vzduchu jesenné listy, zatiaľ čo vietor okolo nich zhadzoval ďalšie a ďalšie.

Sophie celú cestu domov bežala a mala pritom pocit, akoby nebola o nič staršia než Lily Cate. Zadná cestička k domu nebola dlhá, ale v tento pamätný deň sa jej zdala nekonečná. Živý plot, v ktorom sa červenal divý vinič a bršlenec, zostal nepovšimnutý rovnako ako okázalé duby a javory v celej svojej jesennej nádhere. Glynnis stála v ich prázdnej zeleninovej záhrade za letnou kuchynou, v jednej pokrútenej ruke držala okrúhlicu a tvárila sa vylakane.

Sophie prebehla cez otvorenú bránku a skoro pritom vysypala gaštany z košíka.

„Generál Ogilvy. Vrátil sa!“

Gazdiná obrátila zrak na východ, akoby sa bála, že Sophie by mohli jasne počuť až v Tall Acri.

„Takže boje sú za nami.“ Glynnis vyzerala omráčene, akoby pochybovala, že osemročná vojna by sa mohla niekedy skončiť. „Keďže nám nechodia noviny...“

„Cornwallis* sa teda asi *naozaj* vzdal generálovi Washingtonovi.“ Sophie si želala, aby aspoň tentoraz mala noviny ako dôkaz. Drobný výdavok si nemohli dovoliť, no klebety sa vždy dozvedeli, keď sa Glynnis v trhovú deň vybrala do Roanu.

„Cornwallis a Washington, veru áno!“ Glynnis sa usmiala nádejnejšie. „A čo je s generálom Ogilvym?“

Sophie vydýchla. „V lese som stretla jeho dcérku. Len nedávno sa vrátili z Williamsburgu.“ Napriek smutným správam o pani Ogilvyovej prekypovala radosťou. „Prečo by inak prišiel domov? Nebol tu už roky.“

Staršia žena si ju obzerala a tvárila sa pochybovačne. „Myslíte, že sa u nás zastaví?“

„Dúfam, že áno, veď je Curtisov veliaci dôstojník. Možno prinesie nejaké novinky – alebo dokonca list.“

Glynnisin zachmúrený výraz jej pripomenul, že posledný list dostali pred dvoma veľmi dlhými rokmi. Jej brat, nech ho Boh žehná, ani nevedel, že ich matka zomrela. Melancholické ticho popohnalo gazdinú späť do kuchyne a Sophie sa vybrala za ňou.

„Ak čoskoro nepríde, zájdem do Tall Acru,“ oznámila jej Sophie. Bol to možno trochu trúfálny krok, lenže generál Ogilvy by niekoľkými dobre načasovanými slovami mohol úplne rozptýliť ich obavy. „Pozvala som jeho dcéru na večierok.“

„Na večierok? Pre zmilovanie!“ Glynnis takmer zalomila rukami. „A čo budete podávať? Vzduch? Veď už nemáme ani čaj.“

„Koniec vojny by sme mali poriadne osláviť.“ Sophie klesla na stolček, zadávala sa smerom k prázdnej komore a predstavila

* britský generál, ktorý bol vo Vojne za nezávislosť jedným z vrchných veliteľov britských jednotiek (pozn. prekl.)

si, že je znovu plná. „Z gaštanov sa dá namlieť múka. Aspoň na pár koláčikov. A čaj si môžeme predstavovať.“ Glynnisini nevoľu sa pokúsila zmierniť tým, že jej ukázala plný košík. „Lily Cate bola dnes taká milá, že mi ich pomohla nazbierať.“

„Volá sa Lily Cate?“ Glynnisina tvár znežnela. „Je taká rozkošná ako jej meno?“

„Ešte rozkošnejšia... akurát možno trochu zmätená z toho, že je späť.“

Glynnis prikývla. „Keď ju odviezli do Williamsburgu, bola len bábätko.“ Opäť zostala namrzená. „Predpokladám, že s ňou prišla aj jej nafúkaná matka.“

Sophie vydýchla. „Obávam sa, že pani Ogilvyová zomrela.“

„Ale nehovorte.“ Glynnisino vráskavé čelo sa udivene zvráštilo. „Ani by mi nenapadlo, že generál sa vráti domov ako vdovec s malou dcérkou.“

„Možno nám prinesie radostné správy.“

Glynnis prešla k oknu. „Budem ho vyzeráť. Radostné správy by sa veru hodili.“

Sophie pracovala vo svetle drahej sviečky a pomaly stekajúci vosk jej pripomínal, že pencu na novú nemá. Skriňové hodiny v studenej a mlkvej vstupnej hale odbili polnoc. Sophie potrebovala ísť do postele – prsty mala od zimy meravé a odmietali spolupracovať –, no keď si predstavila Lily Catin úpenlivý výraz, pokračovala v práci.

Pár hodín predtým vďaka pátraniu v podkroví a modlitbe objavila v zaprášenej truhlici svoju starú voskovú bábiku. Kedysi bola stelesnením francúzskej módy, no rokmi zožltla a zamatové šatôčky boli na niektorých miestach zodraté. Sophie odstrihla z matkiných starých šiat kúsok čipky a pustila sa zdobíť

najviac zničené miesta. Zopár ťahov ťetcom potom oživilo vyblednutú tvár a vrátilo bábike úsmev. Sophie si povzdychla. Načisto spochabela, že sa toľko teší z oblúbenej bábiky alebo z toho, že dievčatko znovu bude mať hračku?

Lily Catina bábika vo Williamsburgu bola nepochybne oveľa krajšia. Možno Sophinu rárohu bez rozmyšľania odmietne. Ak je rovnako priberčivá ako jej matka a uprednostňuje nóbl veci pred všednými, určite sa tak stane. Rovnako si Sophie nemohla byť istá, či sa dieťa ešte niekedy vráti do lesa. Alebo či ich generál Ogilvy príde navštíviť.

Oboje môže dopadnúť rovnako zle ako jej vrtkavé popoludnie.

Za všetko mohla spontánna prechádzka do dediny Roman a späť. Trojkiletrová cesta nebola dosť dlhá na to, aby si Sophie svoje rozhodnutie rozmyslela, a hoci zvyčajne taká náhľená nebývala, v dobrej nálade sa odvážila dúfať, že po víťazstve vo vojne bude všetko odpustené a zabudnuté.

V ten deň sa konal trh, takže splynúť s davom bolo jednoduché. Uprostred dopoludnia už dedinka prekypovala predavačmi a zákazníkmi predávajúcimi a kupujúcimi všetko možné od čerstvých rýb až po mužské stužky na uväzovanie vlasov. Malé ohne horiace v očerňetých nádobách žiarili medzi chodníkmi ako svätójánske mušky a zohrievali každého, kto mal chuť zdržať sa pri nich.

Sophie, ktorá mala dlane aj napriek chladu vlhké, obrátila pohľad ku krajčírstvu. Dala si záležať na tom, aby bola jej zriedkavá návšteva dediny úspešná – modlila sa a zabalila si vzorky svojich výšiviek, ktoré plánovala ukázať dedinskej krajčírke. Keď ale vošla do úhľadného obchodu, objemná žena si ju obzerala s nafúkanou nechutoú.

„Ste dcéra lorda Menziesa, však?“ Krajčírka po nej prebehla zrakom, akoby bola dedinská pobehlica, a na tvári sa jej jasne

zračilo odmietnutie. „Pre toryovcov* robotu nemám, tým si môžete byť istá.“

„Ja k toryovcom nepatrím,“ odpovedala Sophie chvatne. „Som verná patriotom. Práve preto som cez vojnu zostala v Three Chimneys.“

„Ale ubytovali ste britských vojakov – presne tých, ktorí mi zničili obchod.“

„Tí vojaci sa aj do môjho domova vnútili násilím.“ Sophie prehltna a pokúsila sa začať z inej strany. „Ak by som vám mohla ukázať svoje výšivky...“

„O nóbl výšivky v Roane nikto nestojí.“

„Mohla by som teda zašívvať.“

„Na to už ľudí mám.“

„A máte...“ Srdce jej poskakovalo, takže z nej slová vyšli prídusene. „Niečo iné, čo by ste potrebovali?“

„Potrebujem, aby ste odišli, skôr než vás tu niekto uvidí a začne spochybňovať, ktorej strane som verná.“ Krajčírka ukázala na dvere a pokračovala zvýšeným hlasom. „Keď ide o vášho otca, Roan má dlhú pamäť.“

Nerovná ostrá odpoveď Sophie zamrela na perách a ona so sklonenou hlavou vyšla von. Krajčírke sa vôbec nečudovala. Jej otec sa správal neznesiteľne a arogantne a podporoval britské dane, ktoré mnohým dedičanom spôsobili zbytočnú núdzu. Poškvrnil dokonca aj matkinu dobrú povest' pôrodnej babice. A nenávisť stále pretrvávala.

Aj o niekoľko hodín neskôr, keď doma v bezpečí salónu prišívala lem na bábičine šaty, v tvári stále cítila horúčavu poníženia. Noc sa pýšila jasným svetlom prvého jesenného splnu, ktoré dnu prenikalo cez okná obrátené na východ. Glynnis zabudla zatvoriť okenice. Keby si na ne spomenuli, možno by v izbe

* kolonisti, ktorí počas vojny za nezávislosť zostali verní Británii (pozn. prekl.)

nebola taká zima. Glynnis však bola vo svojom pokročilom veku čoraz roztržitejšia. Sophie odložila šitie a zavrela všetky okennice okrem tých, čo rámovali mesiac. Jeho krása a žiara jej dnes v noci robili spoločnosť v príliš strohom a tichom dome.

Mladá žena potlačila zívnutie a vrátila sa k jednotvárnemu šitiu. Po chvíli zadriemala a skoro si pichla do prsta, no potom sa pri zvuku rozbíjajúceho sa skla prudko vzpriamila a uprela zrak na plamene, ktoré oblizovali doštenú podlahu pár krokov napravo od nej.

Keď vstala, bábika sa jej skotúľala z lona a stolček sa prevrátil. Sophie vzala od dverí kožené vedro s vodou a zahasila plamene. Vlnenú sukňu aj topánky mala celé zaffkané a Glynnis v nočnej košeli stojacu vo dverách za ňou takmer nevnímala.

„Prepánakráľa, čo to má byť?“ zvolala gazdiná pohoršene, zatiaľ čo si obzerala najvzdialenejšie okno salónu, kadiaľ odrazu bez pozvania zavanul vietor.

Sophie sa zohla a dotkla sa papiera natretého smolou, ktorý ešte pár sekúnd predtým horel. Pod ním našla skalú takú ťažkú a ostrú, že dokázala rozbiť prvotriedne okno z britských sklenených terčiekov. Bol k nej pripojený premočený lístok napísaný ťažkou rukou.

Tvoj toryovský brloh zhorí na popol.

Keď vykročila k oknu, ligotavé úlomky jej praskali pod nohami. Potom ju však zadržalo Glynnisino syknutie, rovnako ostré ako sklo.

„Prestaňte si koledovať o ďalšie problémy.“ Glynnis ju vzala pod pazuchu a odvieďla ju do vstupnej haly. Obe sa triasli. „Zájdeme po Henryho, nech ho zadební.“

Sophie obrátila zrak k prednému aj zadnému vchodu do domu. „Sú dvere zamknuté?“ Ale čo na tom záleží, keď majú teraz otvorený salón?

„Neprenikne cez ne ani myška. Choďte hore do postele a ja prídem za vami. Ako keď sem vpadli červenokabátnici a my sme boli zavreté vo vašej izbe.“

„Lenže vojnu sme vyhrali,“ zamrmlala Sophie. „Všetko nepriateľstvo by malo utíchnuť.“

„Možno časom.“ Glynnis ju potľapkala po ruke. „Dnes ste nemali chodiť do Roanu. Stavím sa, že pohľad na člena rodiny Menziesovcov niekoho podráždil.“

„Chcela som si len zarobiť pár pencí, aby som mohla kúpiť cukor na čajový večierok.“ Sophie sa pod schodmi obrátila. „Zabudla som na Lily Catinu bábiku...“

Glynnis takmer odfrkla. „Naozaj si myslíte, že jej otec – veľký americký generál – dovoľí svojej dcére prekročiť náš prah? Alebo že ho prekročí on sám?“

„Veru áno.“ Sophie sa odmietala vzdať nádeje, nech bola hocako malá. Generál mal predsa Curtisa mimoriadne rád, či nie? Jej brat bol zarytý patriot aj napriek fanatickému toryovskému zmýšľaniu ich otca.

Sophie sa vrátila do salónu, zohla sa a zdvihla bábiku aj rozsypané šijacie potreby, zatiaľ čo Glynnisina objemná postava celý čas stála medzi ňou a rozbitým oknom. Mladá žena sa snažila zahnať dávny zákerný strach, ktorý jej priniesla revolúcia.

Predtým už zažila skaly aj škodu. Nepekné slová a posmešky. Prečo si myslela, že mierová zmluva podpísaná generálom Washingtonom prinavráti do jej rozvráteného sveta pokoj?

Pre Ameriku sa možno vojna skončila víťazstvom, no v Roane vo Virgínii zúrila ďalej.

3

Na druhý deň popoludní stála Glynnis vo dverách spálne a tvárila sa takmer rovnako neveriacky, ako keď jej predtým Sophie povedala, že vojna sa skončila víťazstvom. „Generál je tu.“

Sophie sa s kameou* a so stuhou v ruke otočila od toaletného stolíka a zahryzla si do pery, aby sa ovládla a neodpovedala: „Ja viem.“

Cez otvorené krídlové okno chvíľu predtým počula kľopot kopýt a šuchot listov. Zazrela lesklého čierneho žrebca priviazaného k stĺpiku pod oknom. Cítila zvláštne napätie v hrudi a vlhkosť dlaní, aké jej vždy privodil generál, keď o ňom čítala v novinách alebo sa s ním osobne stretla. A teraz stojí rovno pred jej dverami – hrdina Brandywinu, Germantownu, Monmouthu a ktoviečoho ďalšieho.

Nech ide hrdinstvo do čerta.

* priestorová rytina v skle či drahokame na pozadí odlišnej farby, ktorá sa používa ako šperk (pozn. prekl.)

Sophie trápila jej vlastná povesť. Bude od nej bočiť ako ľudia v Roane? Znovu sa otočila k zrkadlu a pohrávala sa s kameou na krku.

„Vyzerám slušne?“ spýtala sa a zľahka sa strhla, keď Glynnis podišla bližšie a silno potiahla trčiacu nitku na jej sukni.

„Máte na sebe najlepšie šaty, aj keď ani zďaleka nie sú moderné. Vaše topánky sa hodia akurát tak do hnoja a treba vám zakryť vlasy. Inak vyzeráte obstojne.“ Glynnis sa zvrtila, vzala z toaletného stolíka zopár sponiek a pripla Sophie na chvatne vyčesané vlasy čipkovaný čepiec. „Pre zmilovanie, ste biela ako stena. Toto ale nie je zdvorilostná návšteva, takže by na tom nemalo veľmi záležať.“

Sophie sa snažila na zrkadlo nemračiť, ale jej odraz sa jej ani zďaleka nepáčil. „Kde je generál? Dúfam, že nie v otcovej pracovni.“

„Ha! Toľko rozumu ešte mám. Toryovské hriechy vášho otca mu pripomínať netreba. V zadnom salóne máme zatľčené okno, tak som ho zaviedla do predného.“

Sophie zamrmlala poďakovanie, a keď vykročila dolu zatopeným schodiskom, mala pocit, akoby zhltila roj motýľov.

Cítila sa ako žena vylúčená zo spoločnosti, ktorou v skutočnosti aj bola.

Sídlo Three Chimneys už zažilo aj lepšie časy. Ale na druhej strane – on vlastne tiež. Seamus behal zrakom po miestnosti, ktorá kedysi vyzerala veľkolepo, no teraz bola ošumelá a ošúchaná ako kabáty príslušníkov domobrany. Mliečna farba sa na niektorých miestach odlupovala, wiltonský koberec bol zodratý a strieborno-modré damaskové závesy vybledli. V prekrásnom domove Sophie Menziesovej boli cez vojnu ubytovaní britskí vojaci

a po borovicovej podlahe pod Seamusovými čižmami sa ťahali nepekne ryhy po ostrohách. Viaceré izby jej prevrátili naruby – alebo to aspoň počul –, zatiaľ čo Tall Acre čupel kúsok na západ v úkryte stromov nedotknutý ako zamknutá truhlica s pokladom.

S trojrohým klobúkom pod pazuchou si prehrabol nepodajné vlasy a zaželel si, aby tam bolo trochu teplejšie. Rozľahlý dom bol studený a v kozube nehořel oheň ani teraz, ani v posledných dňoch. Obložené ohnisko bolo vymetené do poslednej smietky a také čisté, až sa mu zdalo, že by tam mohol vliezť a zdriemnuť si. Seamus vedel oceniť poriadny oheň, a keby videl nejaké drevo, rozložil by ho aj sám. Počas jeho pôsobenia v armáde bol neustály chlad vždy horší ako prázdny žalúdok. Odtedy sa vrátil do Tall Acru, každý komín v dome chrlil dym, pretože Seamus si zaumienil, že už nikdy mu nebude zima.

„Vitajte doma, pán generál.“

Keď začul vlúdny hlas, zvrtoľ sa. Zľahka sa uklonil, no o galantné gesto sa už dlhý čas nepokúsil a teraz bolo trochu mervé. Uvažoval, či by jej mal pobožkať ruku, ale ona ich mala obe zložené za chrbtom, takže mu tú česť odoprela.

Sophie Menziesová sa ani zďaleka nepodobala na dievča, aké si pamätal.

Bola vysoká a štíhla ako jazdecký bičik. Vlasy pod smotanovým čepcom mala vypnuté dozadu, no niekoľko uhľovočiernych prameňov jej vypadlo a rámovalo jej príliš krehkú porcelánovú tvár. Usmievala sa naňho, ale aj jej úsmev pôsobil krehko, akoby očakávala, že príšiel z miestnosti vyhnať všetky príjemné pocity akýmisi hroznými správami.

Siahol do vrečka a vybral malú plechovku čaju.

„Na počesť ukončenia vojny, slečna Menziesová. A aby sme si pripomenuli, ako sa celý tento mizerný zmätok začal.“

Sophie si ponúkanú plechovku vzala a chudú tvár jej naplnila radosť. „Ďakujem.“ Pritisla si darček k hrudi a držala ho,

akoby mal cenu svojej váhy v zlate... čo takmer aj mal. „Skutočný čaj som nepila už od sedemdesiateho šiesteho.“

Nie? Seamus by sa stavil, že odvtedy nemala ani nijakých hostí. Ak mu pamäť dobre slúžila, obyvatelia Roanu jej otca nenávideli. Keď odchádzal, nechýbalo veľa, aby ho natreli dechtom a posypali perím. No teraz je nadobro preč. Možno nevraživosť voči rodine Menziesovcov zmizne spolu s ním.

„Dáte si niečo na občerstvenie?“ Pokynula k dvojici ušiakov, aby si sadol, no zároveň sa naňho dívala, akoby bola pohostinnosť tým posledným, čo jej – aj jemu – behalo po rozum.

„Nie,“ odpovedal prudko, akoby sa rozprával s niektorým zo svojich mužov. Sophie sa o kúsok odtiahla a zmätok nádeje a strachu na jej tvári ho chytil za srdce. „Tak teda čaj,“ opravil sa zdráhavo. Virgínska pohostinnosť zaručovala poriadne dlhú návštevu.

Sophie potiahla za šnúru zvonca a on sa potešil, že jej zostali aspoň nejakí sluhovia. Za šušťania sukne sa s plechovkou čaju v ruke usadila oproti nemu. Najlepšie bude, ak rýchlo prejde k veci.

„Obávam sa, že pre vás nemám takmer nijaké novinky.“ Rozprával pomaly, lebo ju chcel sklamať čo najjemnejšie. „Netuším, kde sa nachádza váš brat, hoci si veľmi želim, aby som to vedel. Kapitán Menzies bol pod mojím velením až do udalostí v Richmonde. Potom zavládol zmätok. Niektorí muži sa stratili...“

Sophie sklopila zrak do lona a bolo vidno, že ťažko hľadá slová. „Počula som, že mnohých vojakov skosila choroba a iní ležia na palube väzenských lodí.“

„Áno, ale niektorí mieria domov. Váš brat je možno jedným z nich. Ak sa niečo dopyčujem, dozviete sa to ako prvá.“ Premeľal si dvere do salónu a zmenil tému. „Bývate tu len so svojou gazdinou, slečna Menziesová?“

„Najala som si ešte jedného muža – Henryho.“

Najala si muža? Toho, ktorý vyzeral, akoby mal sto rokov? A gazdiná tiež nebola oveľa mladšia. Len čo si to Seamus pomyslel, otvorili sa dvere a ona sa v nich zjavila s čajovým podnosom v roztrazených rukách. Všimol si, že striebro je trochu zájdené. Sophie jej poďakovala a otvorila voňavú plechovku.

Keď staršia žena odišla, Seamus pokračoval v predchádzajúcom rozhovore. „Pamätám si, že vaša matka – pôrodná babica – pomáhala pri pôrode mojej dcéry.“

„Veru áno.“ Ruky jej stále zamestnávala príprava čaju, no vyšli z nej prekvapivo úprimné slová. „Minulý rok zomrela. Na konci apríla.“

Naozaj? Odkedy odišiel z Tall Acru, stratil prehľad o vŕšeličom vrátane svojich susedov. „To ma mrzí. O jej smrti som nevedel.“

„Doktor vravel, že ju zradilo srdce, no ja si myslím, že mala zlomeného skôr ducha než telo.“

Tomu rozumel. Zármatok a beznádej mu na bojisku ukradli viac mužov než nepriateľská strelba a choroby. Zaťal zuby a díval sa, ako Sophie pripravuje otľčené porcelánové šálky. Nikde nevidel cukor, ale čaj mal aj tak rád bez neho. Napadlo mu, že v tom sa s Anne líšia. Alebo teda *lišili*. Z bolestivých myšlienok ho vytrhol pohľad na Sophine kostnaté a trochu červené prsty. Ani zďaleka sa nepodobali na ruky dámy. Čo presne sa stalo Menziesovej uhladenej dcére?

„Ani vám nie je smútok cudzí, pán generál. Mrzí ma, čo sa stalo vašej manželke.“ Oči držala sklopené a rozprávala melodickým hlasom. „Takisto vám chcem zo srdca poďakovať za vašu službu koru... kolóniám.“

Takmer povedala *korune*, no bolo vidno, že sa naozaj len pomýlila. Všetci potrebovali čas, aby si zvykli na skutočnosť, že už nežijú pod vládou britskou, ale skrz-naskrz americkou.

„Áno, som rád, že som unikol slučke pre zradcov,“ zamrmal, ešte stále v údive, že sa mu to naozaj podarilo.

Odrazu zdvihla zrak a načisto ho zaskočila. V tvári jej žiaril neskrývaný obdiv, taký zreteľný, že Seamusovi prenikol rozpačitý pocit až do kostí.

Hrdina na bojisku. Neschopný v súkromí. Keby len vedela...

Seamus vyplnil napäté ticho. „A čo vy, slečna Menziesová? Nechcete sa vrátiť domov do Škótska?“

V očiach sa jej mihlo prekvapenie a on svoju chvatnú otázku ihneď oľutoval.

„Ja som doma tu, pán generál, nech sa deje čokoľvek. Bez ohľadu na otcove názory som teraz Američanka.“

Prikývol. „Len sa snažím odhadnúť, ako sa budete tu v Three Chimneys pretĺkať osamote.“

„Kým sa nevráti môj brat?“ Odmlčala sa a s jazykom medzi zubami sústredene nalievala čaj. „Možno skúsím pokračovať vo výrobe indiga. Pred vojnou sa nám celkom darilo – až kým nám britskí záškodníci nezapálili polia aj sklady.“ Rozprávala potichu, no sebaisto, akoby už mala celú vec dobre premyslenú. „Máme tu aj krásny morušový sad. Uvažujem, že začnem chovať priadku morušovú.“

„Chcete sa venovať hodvábnictvu?“ Trochu neveriacky si ju obzeral. „Máte predstavu, koľko práce si to vyžaduje?“

„Tvrdej práce sa nebojím. Počula som, že žena s tromi deťmi dokáže za päť týždňov získať skoro päť kíl surového hodvábu v hodnote päťdesiat dolárov.“

„Až kým vám moruše nechytia plesň a hodváb neustúpi bavľne.“ Po jej zaskočenom pohľade sarkasticky pokračoval. „Nehovoriac o tom, že vám chýbajú ešte tri deti.“

Sophie sa odtiahla. „Nezniete práve povzbudivo, pán generál.“

„Nie, ale som pragmatický.“ Skúsil to inak. „Pamätám si, ako mi vaša matka vravela, že zanedlho z vás bude babica, ako sa patrí.“

Keď pokrútila hlavou, Seamus cítil, ako sa zatvárajú ďalšie dvere. „Môžem vás uistiť, že nijaká pôrodná baba veru nie som.“

Moja matka dúfala, že budem kráčať v jej šľapajach, ale ja som jej len pomáhala pri niekoľkých pôrodoch. Ak mám byť úprimná, vzhľadom na otcove toryovské názory nechcel svoju pomoc nikto v celom roanskom okrese. A nakoniec už takmer nikto nechcel ani mamu. Ale o Three Chimneys sa báť nemusíte.“ Podala mu pariacu sa šálku... a venovala mu odzbrojujúci úsmev. „Pretlčieme sa rovnako, ako sme sa pretlkali posledných osem rokov.“

„Pravdaže,“ zamrmlal, aj keď ho nepresvedčila. Stavil by sa, že pri toľkej nevraživosti namierenej proti jej rodine mala problém zohnať zásoby v Roane aj kdekoľvek inde. Dôkazom bola jej veľavravná štíhlosť.

Vtedy Sophie zmenila tému. „Ale na veselšiu nôtu – stretla som vašu dcérku.“

„Hovorila mi o tom.“ Vrhol pohľad na svoju dokaličenú ruku a rozmýšľal, či si ju všimla... či zareaguje s rovnakým odporom ako Lily Cate. „Túži vás opäť vidieť, no nechcem, aby vás otravovala.“

„Otravovala?“ Znovu naňho pozrela a v očiach sa jej zračil protest. „Vôbec ma neotravuje!“ Tvárila sa zvláštne dotknuto... a pravdepodobne si ho už vyškrtla zo zoznamu obdivuhodných ľudí. „Vás azda otravuje, pán generál?“

Zadíval sa na studený kozub, plný strachu, že si odpoveď prečíta v jeho očiach. Zaťal zmrzačenú ruku do päsť. Nepovie jej, že Lily Cate sa ho bojí. Že s ním niekedy odmieta čo i len prehovoriť. „Vo vašej prítomnosti sa očividne správa ako úplne iné dieťa.“

„Je očarujúca. Dokonca sa mi aj uklonila. Má veľmi vybrané spôsoby.“ Jej naliehavý tón ho prinútil opäť na ňu pozrieť. „Pozvala som ju na čajový večierok – boli by sme na ňom len my dve –, ale nemali sme čaj. Až doteraz.“

Seamus chvíľu mlčal. Vari jej tak veľmi chýba spoločnosť, že jej stačí aj malé dievčatko?

„Poslali ste jej bábiku. Nechce ju pustiť z rúk. Dokonca sa s ňou aj rozpráva.“

„To dúfam, pán generál. Malé dievčatká to predsa robievajú.“

Jej vytrvalé – aj keď zdvorilé – používanie oslovenia *pán generál* akoby medzi nich vrážalo klin a takmer osudný prešlap, ktorého sa dopustil v spojení so svojou dcérou, k ich zblíženiu takisto nepomohol.

„Tak dobre. Môže vás navštíviť. Len mi dajte vedieť, kedy má prísť.“

„Iste.“ Vstala a prešla k písaciemu stolu pod širokým palladiovským oknom. Seamus jej poletujúcu modrú sukňu sledoval dlhšie, než mal. Svojou spartánskou štíhlosťou mu pripomínala jeho najchudších vojakov. Obrátil pozornosť ku kozubu a bol rád, že v ňom nehorí oheň, ktorý by ho ukolísaval svojím teplom. Už aj takto túžil zostať dlhšie a zveriť sa jej s problémami, čo mu spôsobovali príbuzní z Williamsburgu. Sophie Menziesová mu pripadala ako rozumná mladá žena – možno by mu pomohla rozmotáť spleť starostí, v ktorej sa ocitol.

Keď sa vrátila, podala mu kúsok papiera. Elegantným rukopisom na ňom stálo Lily Catino meno.

„Čaj bude pripravený zajtra o štvrtej. Jej bábika je pozvaná tiež.“

„Volá sa Sophie.“

Pozrela naňho, lebo ju na okamih zmiatol. „Bábika sa volá ako ja?“

„Podľa mojej dcéry áno.“

Na tvári sa jej usadila neha a dodala jej dojmavo dievčenský vzhľad. Pripomínala mu Sophie Menziesovú, akú si pamätal.

„Som naozaj poctená, pán generál.“

* v štýle inšpirovanom talianskym architektom Palladiom (pozn. prekl.)

Čaj dopili v tichosti a on bol rád, že šálky sú také malé. Predpokladal, že Sophie stále rozmýšľa o Curtisovi a škríe ju, že sa nedozvedela nič nové. Z toho, že jej nepriniesol nijaké dobré správy, mu až skrúcalo žalúdok. Takýto vyvedený z miery bol naposledy v časoch, keď pri Yorktowne prispel ku Cornwallisovej porážke. V tomto studenom, vojnou vykradnutom salóne však našiel zvláštny pokoj... a niečo ďalšie, čo nevedel vysvetliť.

Vybral sa k nej, očakávajúc kyprú a rozmazanú dcéru svojho nepriateľa, no táto žena ho v každom smere zaujala.

Keď vstal, potlačil nutkanie spýtať sa, prečo nemá rozložený oheň, a pripravil sa na odchod. „Ďakujem vám za čaj, slečna Menziesová.“

„Nie, pán generál. To ja ďakujem *vám*.“

Sophie stála v salóne pri okne a dívala sa, ako Seamus Ogilvy cvála preč, až kým z neho nezostala len čierna šmuha v žiarivej jesennej krajine. Jeho sýtomodrá uniforma so žltohnedými lemmami a žltými gombíkmi pútala pozornosť a vzbudzovala nemalú dávku rešpektu. Sophino oko krajčírky priťahovali jej nádherné detaily. Hodvábna šerpa naprieč hrudou a zlaté výložky so striebornými hviezdčkami na pleciach boli zreteľnou pripomienkou jeho hodnosti. Akoby ju Sophie potrebovala. Pre modrú farbu rebelov mala odjakživa slabosť.

Napriek všetkým útrapám sa mu akosi podarilo vyzerat' po vojne ešte prítazlivejšie než predtým – aj keď trochu ošlahane. Za dlhé roky v armáde mu pozoruhodné oči, aké si pamätala, pohasli na ustatú, no stále žiarivú indigovú a v čiernych vlasoch mu dokonca bolo vidno striebro.

Bolo nepopierateľné, že jeho vznešené úsilie ho vyšlo draho. Keď zbadala, že mu chýbajú prsty, mala čo robiť, aby nezhíkla.

Keby to spravila, len by ho ešte viac zranila. Všimla si, že rozpačito otočil zápästie, aby mal zranenie skryté pod rukávom kabáta – akoby ho pohľad na ruku bolel alebo ho mrzela jej reakcia.

Načiahla sa za šnúrou zvonca nad matkiným obľúbeným kreslom a znovu zazvonila na Glynnis. Jej gazdiná trpiaca lámkou ešte nikdy nepribehla tak rýchlo a jej úžas bol takmer zá-bavný. „O-la-lá, čaj! A nie hocijaký, bez chuti, ale poriadny čier-ny čaj z Číny!“

„Generál ním chcel iba zjemniť novinky o Curtisovi.“

Glynnis zmizol úsmev z tváre. „Aké novinky?“

„V podstate nijaké.“ Bolesť, ktorú jej tým spôsobil, sa masko-vala len ťažko. „Generál Ogilvy o Curtisovi nič nevie už od ka-tastrofy s Benedictom Arnoldom* v Richmonde.“

Glynnis nespokojne zacmukala, vzala čajový podnos a krá-čala pred Sophie do kuchyne. Privítala ich sladká oriešková vô-ňa pečúcich sa gaštanov, ktorá ich melanchóliu zahнала. „Všetky som narezala a už sa pečú nad ohňom.“ Potiahla nosom. „Prepá-na, veď už aj budú!“

„Len si pekne na chvíľu sadnite,“ prikázala jej Sophie. „Gaš-tany sa lepšie šúpu, keď sú teplé. Ja to zvládnem a vy si zatiaľ vy-chutnajte čaj.“

Keď si Glynnis sadla na stolček, Sophie jej naliala šálku čaju, no jej nacvičené pokojné vystupovanie narušila ďalšia myšlien-ka na Curtisa a vlažná tekutina vyšplechla na tanierik. Glynnis s pôžitkom popíjala. „Pamätáte si, ako generál kedysi v gaštano-vom háji pásol ovce a ony pošliapali po gaštanoch a popraska-li im obaly?“

* dôstojník Kontinentálnej armády, ktorý neskôr prešiel k Britom a bojoval na ich strane (pozn. prekl.)

„Veru áno,“ odpovedala Sophie a pritom spomínala na lepšie časy. „Keď sa teraz vrátil, možno znovu bude v Tall Acri chovať ovce.“

„Počula som vás, ako mu vravíte, že si vystačíte so mnou a s Henrym, aj keď to nie je celkom pravda. Ale zasa, čudovala by som sa, keby ste mu povedali, že sme minulú zimu takmer hladovali a na jar nebudeme mať čo posadiť.“

„Vyžijeme na jablkách, čo sme naoberali, a na koreňovej zele-nine v pivnici,“ zamrmlala Sophie, kým vysýpala pariace sa gaš-tany z hrnca na utierku na kuchynskom stole. „Ukradli nám sí-ce dojnú kravu, ale stále máme zopár kureniec. A keď sa domov vráti Curtis, všetko bude znovu tak, ako má byť.“

„Možno áno.“ Ako Glynnis dvíhala šálku, ruka sa jej triasla a hrudou jej stále otriasal chrapľavý kašeľ, ktorý jej zostal po let-nom prechladnutí. „Nenačúvala som, ale zachytila som, že ste opäť hovorili o čajovom večierku.“

„Zajtra usporiadame posedenie pri čaji pre troch – pre mňa, Lily Cate a jej bábiku.“ Sophie cítila, ako jej stiahlo hrud'. „Ma-ma to vždy robievala, pamätáte?“

„Na to veru nezabudnem.“ Na Glynnisinej tvári sa na oka-mih usadil zriedkavý nostalgický výraz. „Na jar vždy na prvý čaj v záhrade prestrela v ružovej besiedke a pre vás s Curtisom to bolo znamením, že už je dosť teplo a môžete behať bosí. Potom to zopakovala na jeseň tesne predtým, ako sa počasie pokazilo. Akoby presne vedela, kedy nastane zmena.“

Besiedka bola teraz celá zarastená, väčšinu ruží napadla cho-ropa a uhynuli. Pri troche starostlivosti by možno tie zvyšné na jar mohla prebudiť späť k životu. Sophie sa v myšlienkach odvrátila od minulosti a odhodlane pokračovala. „Odložila som trochu melasy, aby sme mohli osladiť koláčiky. Okrem toho pre-striem parádny plátenný obruš, vytiahnem mamin porcelán...“

„Myslíte tie zvyšky, čo červenokabátnici nezničili?“

„Určite nám niekoľko kúskov zostalo. A objavila som dokonca aj zopár neskorých ruží – spravím z nich kyticu.“

Glynnis vystrúhala grimasu. „Možno to nakoniec nebude úplne fiasko. Henry práve priniesol hrniec smotany.“

„Naozaj?“ Sophie sa nad novinkou zamračila. Henryho zvyk nosiť im kadejaké veci bol pre ňu veľkou záhadou. Síce nikdy nič nepovedala, ale mala obavy, že je *meirleach* – významný zlodej.

Glynnis akoby jej čítala myšlienky. „Vraj ho vymenil za bažanta, čo zastrelil, no nie som si istá.“ Stíšila hlas na šepot. „Ledva vidí a je hluchý ako peň...“

„Nuž, od začiatku vojny ani jeden z vás nedostáva plácu, takže za akékoľvek vaše snahy som vďačná.“

Lenže krádež a podobné móresy?

Pane, odpusť nám.

„Toto je predsa náš domov takmer rovnako ako váš. Vďaka Three Chimneys máme čo jesť... máme strechu nad hlavou – aj keď je deravá.“ Premerala si takmer prázdny porcelánový čajník. „Zaujímalo by ma, kde generál nabral taký kvalitný čaj,“ zamrmlala.

„No tak, Glynnis. Mňa to neprekvapuje – veď práve porazil Anglicko.“

„Ha!“ vyprskla Glynnis. „Hovoríte to, akoby vyhral vojnu úplne sám!“

Sophie sa po pokožke plazila horúčava. Je jej obdiv taký očividný... a smiešny? „Vravím len to, že má známosti. A keď sa teraz vojna skončila, obchody môžu pokračovať.“

„Musím priznať, že som rada, že tu znovu máme mladého muža. Obzvlášť keď nám cez okná do salónu lietajú kamene.“

„Mladého?“ Sophie začala ovievať gaštany zásterou. Seamuovi Ogilvyemu už ťahalo najmenej na tridsiatku. „Generála by som veru mladým nenazvala.“

„Či už je mladý, alebo nie, ak chce vrátiť Tall Acru bývalú slávu, bude mať plné ruky práce – obzvlášť keď nemá manželku, iba dieťa bez matky.“

Sophie zachovala pokoj a naliala si zvyšný čaj. Vdýchla jeho omamnú vôňu a ľutovala, že nemá trochu homoľového cukru.

Glynnis sa stále usmievala, no v očiach sa jej zjavila otázka. „Nechcete si úplnou náhodou získať generála prostredníctvom jeho dcérky?“

Sophie položila čajník tak prudko, až stôl zahrkotal. „Glynnis! Hovoríte to, akoby som mala nejaké... zákerné plány!“ V žalúdku pocítila nevoľnosť. Myslí si to aj Seamus Ogilvy? Dúfala, že nie. „Pravdou je, že som osamelá. A vždy som mala rada deti. V Three Chimneys sme už zábavu nemali celú večnosť – aj keď pôjde len o skromné posedenie pri čaji.“ Okrem reverenda Hopkinsa a jeho manželky k nim sem-tam chodievali akurát žobráci, ktorých nakármili v kuchyni. „Nech vám ani nenapadne myslieť si, že by som bola taká pochabá a mierila tak vysoko. Po vojne zostala kopa bohatých vdov, nehovoriac o kope bohatých starých dievok. Aj keby som sa ho snažila získať, o chudobnej dcére toryovca by ani len neuvažoval.“

„Ak dáme váš toryovský problém bokom, treba povedať, že nijaké bohaté vdovy ani staré dievky, ktoré by javili záujem o jeho dcéru, poruke nemá. A bohatú ženu aj tak v podstate nepotrebuje. Je mladý a plný mužnej sily, takže mu postačí hocijaká láskyplná a ochotná...“

„Glynnis, prosím vás.“ Hoci Sophie zaťala zuby, hrozilo, že búrka v jej vnútri sa prederie na povrch.

„Pokojne ma môžete volať dohadzovačkou, no váš vydaj mi vždy ležal na srdci. A naveky budem mať nebu za zlé, že dovolilo, aby vám vojna ukradla tie najlepšie možnosti. Kedysi ste boli najväčšou krásavicou vo Williamsburgu.“

„To bolo dávno. Čo sa stalo, stalo sa.“ Sophie už nemyslela len na seba a na všetko, čo ľutovala, ale spomenula si na generálovu zmrzačenú ruku. „Každý z nás musel niečo obetovať.“

Obe stíchli a ponorili sa do myšlienok príliš osobných na to, aby o nich hovorili. Žeby si dôvtipná Angličanka Glynnis skutočne myslela, že Sophie sa zamilovala? Ak áno, zo všetkých síl sa bude snažiť ten dojem rozptýliť.

Keď nad tým rozmýšľala, cítila sa rozhorúčená ako práve pripravený čaj.

Planúce slnko za Three Chimneys mizlo z dohľadu, zalievalo morušový sad ohnivou žiarou a po odmietavých slovách Seamusa Ogilvyho menilo jej sny o výrobe hodvábu na popol. Z okna spálne mala Sophie srdcervúci výhľad na rozpadnuté hospodárske budovy a neobrobené polia, ktoré boli kedysi hrdé a prekvitajúce. Čo si asi generál myslel o zmenách, keď predtým cválal k nim? Že to bol iba dôsledok vojny? Len odplata za útek jej otca z Virgínie?

„Kto je ten cudzí chlap pri besiedke, Glynnis?“ Pritisla si ruku na krk a snažila sa potlačiť strach, ktorý v nej vždy vyvolávali neznámi ľudia a ktorý jej takmer vyrážal dych.

Jej gazdiná práve odkladala čistú bielizeň do bielizníka, a keď sa potichu zasmiala, Sophie sa trochu upokojila. „Je to strážca. Na generálov rozkaz.“

„Prosím?“

Glynnis sa išla pominúť od spokojnosti. „Generál sa spýtal Henryho na rozbité okno v salóne. Seamusovi Ogilvyemu tuším neunikne skoro nič. A Henry mu všetko s nadšením povykľadal.“

„Ale strážca?“

„Generál chce do Roanu aj všetkým ostatným poslať odkaz, že nám majú dať pokoj, lebo inak budú mať do činenia s ním. Bude spávať s Henrym v kôlni.“ Keď na ňu Sophie zostala zízať s otvorenými ústami, Glynnis vybuchla do škreklavého smiechu. „Mám na mysli strážcu, nie generála!“

Sophie stála a snažila sa to pochopiť. Naozaj generál urobil niečo také? Pre ňu? Nie, pre nich všetkých. Očividne si všimol, že sú v Three Chimneys sotva viac než vojnovými zajatcami, a pokúša sa s tým niečo urobiť. Alebo... tam strážcu postavil, aby na ňu dohliadal? Aby vysledil toryovskú aktivitu, z ktorej ju podozrieva? Vidí v nej generál nepriateľa presne ako obyvatelia Roanu?

„Ako dlho tu zostane?“ spýtala sa ľahostajným tónom a odvrátila sa od okna.

„Strážca?“ Glynnis pokrčila plecami a zavrela bielizník. „Najlepšie bude, ak sa na to spýtate generála Ogilvyho, slečna Sophie.“

Spýtať sa? Veru sa aj spýta. Hneď pri prvej príležitosti.